

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Jany Brothánkové, soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudce JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupeného JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou, se sídlem Jablonského 604/7, 326 00 Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 12. 2012, č. j. OAM-297/ZA-ZA06-LE18-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. května 2014, č. j. 60 Az 1/2013 - 111,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anně Doležalové, MBA, advokátce, se sídlem Jablonského 604/7, 326 00 Plzeň, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 6 800 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobce – ročník 1988, občan Turecké republiky, rolník, svobodný a bezdětný – přicestoval v září roku 2012 přes Chorvatsko do České republiky, kde podal 8. 10. 2012 žádost o mezinárodní ochranu. Žalovaný ji však rozhodnutím ze dne 31. 12. 2012 č. j. OAM-297/ZA-ZA06-LE18-2012 neudělil, neboť nebyly splněny podmínky pro žádnou její formu podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších

předpisů. Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce správní žalobou, v níž namítal nezákonnost v postupu žalovaného spočívajícím ve vyhodnocení důvodů, které ho vedly k opuštění vlasti („*Ve věci uvádím, že veškeré skutečnosti, které jsem uvedl ve správním řízení, se zakládají na pravdě. Svou rodnou vlast jsem opustil proto, abych se vyhnul účasti v ozbrojeném konfliktu, která pro mne, jako pro vojáka, absolventa základní vojenské služby, byla jistá*“). Tvrdil též, že mu hrozí nebezpečí v zemi jeho původu, tj. Turecku („*Je pravdou, že jsem nikdy nebyl členem politické strany, ale proto, aby se člověk cítil v nebezpečí pro své politické a náboženské smýšlení, není nezbytně nutné být aktivně politicky angažován. Naprosto oprávněně se domnívám, že můj případný návrat do Turecka by pro mne měl dalekosáhlé následky*“).

[2] Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) žalobu rozsudkem č. j. 60 Az 1/2013-41 ze dne 30. 4. 2013 zamítl (dále jen „první rozsudek krajského soudu“). Tento rozsudek napadl žalobce kasační stížností, jíž Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 6 Azs 18/2013-37 ze dne 23. 10. 2013 vyhověl a první rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Důvodem kasačního rozsudku Nejvyššího správního soudu byla vada řízení spočívající v tom, že žaloba v podobě, v jaké byla podána, nebyla bez dalšího projednatelná, neboť oba žalobní body, které žalobce ve své žalobě uvedl, nebyly v souladu s podmínkami plynoucími z § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. dostatečně specifikované. Podle Nejvyššího správního soudu tedy měl krajský soud žalobce vyzvat ke konkretizaci žalobních bodů, a to postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. se stanovením přiměřené lhůty k doplnění žaloby.

[3] Krajský soud v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu v dalším řízení vyzval žalobce k doplnění žaloby. Žalobce prostřednictvím ustanovené právní zástupkyně v doplnění žaloby uvedl, že rozhodnutí žalovaného nenaplnuje požadavky vyplývající z § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“), ve spojení s § 14a zákona o azylu a požadavky vyplývající z § 68 odst. 3 s. ř. V doplnění žaloby bylo dále uvedeno, že se žalobce obává o svůj život v případě návratu do země původu. Žalobce poukázal na zhoršení bezpečnostní situace v Turecku. Konstatoval, že pravidelně dochází k teroristickým útokům ze strany PKK (Strana kurdských pracujících) a to nejen v blízkosti jeho bydliště, ale i ve velkých tureckých městech. Uvedl, že v blízkosti jeho bydliště mají kurdští teroristé své tábory a v minulosti tam docházelo k množství ozbrojených střetů. Dále podotkl, že jsou známy případy, kdy PKK uneslo mladé lidi, a že teroristé obzvlášť nemají rádi Turky pracující pro stát, přičemž mezi jeho rodinnými příslušníky je učitel a imám. Obavy o svou bezpečnost má žalobce též v souvislosti s občanskou válkou v Sýrii.

[4] Žaloba byla dále doplněna o tvrzení, že žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, a že žalovaný nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, protože nedostatečně zhodnotil možnost udělení azylu či doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Teroristické útoky a pronásledování ze strany PKK považuje žalobce za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, protože podle čl. 9 odst. 2 písm. a) tzv. kvalifikační směrnice [směrnice Rady 2004/83/ES z 29. 4. 2004, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany] se za pronásledování považuje také použití fyzického či psychického násilí. Osoby pracující pro

pokračování

turecký stát tvoří podle žalobce sociální skupinu (ve smyslu zákona o azylu), která může být jednáním teroristů cíleně ohrožena. Žalobce dále namítal, že si žalovaný neopatřil dostatečně aktuální zprávu o bezpečnostní situaci v zemi, přestože bylo jeho povinností prokázat dostatečnou ochranu rodiny žalobce před pronásledováním ze strany soukromých osob. K možnosti vnitřního přesídlení pak žalobce uvedl, že podle jeho názoru nelze jen poukázat na fakt, že turečtí občané nemají nijak omezenou svobodu pohybu po území Turecka, ale že musí být možnost vnitřního přesídlení podrobena testu relevance a testu rozumnosti. Je tedy nutné zkoumat, zda by vnitřní přesídlení nepřineslo žalobci nepřiměřené obtíže apod.

[5] Krajský soud i takto doplněnou žalobu rozsudkem č. j. 60 Az 1/2013-111 ze dne 30. 5. 2014 (dále též „druhý rozsudek krajského soudu“) zamítl jako nedůvodnou. V odůvodnění tohoto rozhodnutí krajský soud konstatoval, že žalobce v žádné fázi azylového řízení nezmiňoval, že by se v zemi původu snažil v minulosti prosazovat politická práva a svobody, pročez absentují jakékoli zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. K možnosti udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu se krajský soud vyjádřil v tom smyslu, že žalobce v řízení netvrdil, že by se obával pronásledování z některého z důvodů v tomto ustanovení uvedených. Krajský soud také uvedl, že mezinárodní ochrana podle zákona o azylu dopadá na velmi úzce specifikované životní situace cizinců a že pokud měl žalobce ve své zemi původu pocit nebezpečí i přesto, že nebyl politicky angažován, měl využít instrumentů, které jsou upraveny v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

[6] K žalobní námitce týkající se nedostatečného zjištění stavu věci ve vztahu k možnému poskytnutí doplňkové ochrany se krajský soud vyjádřil tak, že žalobce svou žádost o doplňkovou ochranu odůvodnil stejně jako žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu a že bylo prokázáno, že žalobce má možnost využít vnitřního přesídlení.

II. Kasační stížnost a řízení o ní

[7] I proti druhému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž namítl, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Pochybení krajského soudu žalobce spatřuje především v tom, že v odůvodnění napadeného rozsudku téměř nezohledňuje doplnění žaloby a že naopak vychází ze své argumentace v prvním rozsudku, který byl Nejvyšším správním soudem zrušen. Podle žalobce se odůvodnění napadeného rozhodnutí vztahuje téměř výlučně na původní nedoplněnou žalobu, přestože byl takový postup Nejvyšším správním soudem odmítnut.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak napadený rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný ve vyjádření dále uvádí svou argumentaci k jednotlivým žalobním tvrzením i k tvrzením krajského soudu, se kterými se ztotožňuje. Na závěr žalovaný uvádí, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto by měla být odmítnuta pro nepřijatelnost, případně zamítnuta pro nedůvodnost.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud předesílá, že kasační přezkum ve věcech mezinárodní ochrany je oproti jiným věcem omezený a výjimečný – podle § 104a s. ř. s. musí kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, jinak se jí Nejvyšší správní soud věcně nezabývá a odmítne ji pro nepřijatelnost, přičemž takové usnesení ani nemusí být odůvodněno.

[10] Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně věnoval v řadě svých rozhodnutí, např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006-39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, případně v usnesení ze dne 4. 5. 2006 č. j. 2 Azs 40/2006-57, dostupném (stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) na www.nssoud.cz. V rozhodnutí posledně zmiňovaném dospěl k závěru, že „případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotné právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“ Jinými slovy, soudní přezkum ve věcech mezinárodní ochrany je koncentrován u krajských soudů v jedné instanci, což však předpokládá, že k soudnímu přezkumu krajský soud skutečně přistoupí. Je-li nyní namítána vada ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. i v dalším řízení, resp. vůči druhému rozsudku po zrušení prvního rozsudku krajského soudu, je namístě přdestřenou kasační stížnost považovat za přijatelnou, *nota bene* jde-li též nepřímě o posouzení přípustnosti opakované kasační stížnosti, resp. otázky, zda se krajský soud řídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu [§ 104 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

[11] Judikatura týkající se nepřipustnosti opakovaných kasačních stížností dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. se vztahuje zásadně na případy, kdy kasační stížnost podává opětovně tentýž účastník řízení, tedy ten, jehož kasační stížnosti bylo ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu vyhověno. I z tohoto důvodu judikatura užívá termín *opakovaná* kasační stížnost (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011 č. j. 1 As 79/2009-165). To je sice v daném případě splněno (jak poprvé, tak i nyní podává kasační stížnost stěžovatel), tím se však problematika přípustnosti opakované kasační stížnosti nevyčerpává. Musí jít též materiálně o opakovanou kasační stížnost, tedy o takovou kasační stížnost, v níž jsou Nejvyššímu správnímu soudu přdestřeny otázky, na které již tento soud závazným právním názorem odpověděl. K aplikaci § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. se v tomto smyslu vyslovil i Ústavní soud, který ve svém nálezu ze dne 8. 6. 2005 sp. zn. IV. ÚS 136/05 (všechna zde citovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z <http://nalus.usoud.cz>) uvedl, že citované

pokračování

ustanovení zajišťuje, „aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil.“. Tuto interpretaci § 104 odst. 3 písm.

a) s. ř. s., jež garantuje smysl a účel rozhodování Nejvyššího správního soudu, respektuje i judikatura Nejvyššího správního soudu, jež nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. dovodila výjimky ze zákazu opakované kasační stížnosti a která dospěla k závěru, že tento důvod nepřipustnosti nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí.

[12] Přesně taková procesní situace nastala v nyní posuzované věci. Svůj první kasační rozsudek Nejvyšší správní soud opřel o vadu řízení podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. spočívající v tom, že krajský soud rozhodl meritorně o neprojednatelné žalobě, aniž se její „neprojednatelnost“ pokusil odstranit pomocí výzvy k odstranění vad. V dalším řízení již krajský soud vytčenou vadu napravit: řídil se závazným pokynem Nejvyššího správního soudu, umožnil stěžovateli doplnit (konkretizovat) žalobní body a poté ve věci znovu meritorně rozhodl, aniž by byl v tomto směru jakkoli hmotněprávně vázán dřívějším rozsudkem kasačního soudu. Za této situace nemůže jít o opakovanou kasační stížnost stěžovatele, jež by byla nepřipustná podle § 104 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Ani obsahově nejde o opakovanou kasační stížnost. Zatímco v první kasační stížnosti byla namítána vada řízení spočívající v přijetí meritorního zamítavého rozsudku na podkladě vadné, resp. neprojednatelné žaloby, v nynější kasační stížnosti jde sice o důvod spadající pod totožné zákonné ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., kasační námitka je však zcela jiná a spočívá v nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů rozhodnutí, resp. v nevypořádání již konkretizovaných, a tudíž i projednatelných žalobních bodů. Z tohoto důvodu tak není relevantní, jak o neprojednatelné žalobě rozhodl krajský soud poprvé, ani to, že se odůvodnění prvního a druhého rozsudku krajského soudu v podstatné části shodují. Od prvního rozsudku krajského soudu lze tedy zcela odhlédnout, ostatně předmětem tohoto řízení je toliko druhý rozsudek krajského soudu, jemuž stěžovatel vytýká absenci vypořádání žalobních bodů.

[13] Stěžovatel v nyní posuzované kasační stížnosti uplatnil výslovně toliko důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., obsahově však lze jeho kasační námitky podřadit i pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. pod důvod nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem, a to v části, z níž lze dovodit stěžovatelovo přesvědčení, že splňuje podmínky udělení azylu podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, případně doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

[14] Pokud jde o důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ten spatřuje stěžovatel pouze v tom, že odůvodnění prvního a druhého rozsudku krajského se v podstatě shodují, ač žalobní body byly mezitím konkretizovány. Jak však již Nejvyšší správní soud konstatoval výše, tato skutečnost sama o sobě nevypovídá nic o tom, že by nyní posuzovaný druhý rozsudek krajského soudu trpěl vadou spočívající v absenci důvodů rozhodnutí. Ostatně samo doplnění žalobních bodů nepřineslo oproti tomu, co žalobce tvrdil v řízení před žalovaným, nic nového, takže krajský soud ve svém prvním i druhém rozsudku vycházel z obsahově obdobných námitek, resp. ze stejného „azylového příběhu“. Těžko by za takové situace bylo možno od krajského soudu očekávat, že se bude zásadně lišit v odůvodnění svého druhého rozsudku.

[15] Pokud jde o vypořádání jednotlivých žalobních bodů doplněné žaloby, krajský soud ve svém druhém rozsudku vysvětlil, že absentovaly podmínky jak pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu (z azylového příběhu stěžovatele neplyne nic, z čehož by vyplývalo pronásledování stěžovatele pro uplatňování politických práv a svobod, ani v doplněné žalobě nic takového netvrdil), tak i pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Jakkoli je nutno připustit, že odůvodnění druhého rozsudku krajského soudu je v této části poněkud kusé, nelze odhlédnout od skutečnosti, že také žaloba v této části ustrnula na stručném a hypotetickém tvrzení, že by se členové rodiny stěžovatele, kteří pracují pro turecký stát (stěžovatel ani netvrdí, že přímo on sám), mohli cítit ohrožení útoky ze strany PKK v dané lokalitě. Krajský soud pak tyto obavy označil za pouhé pocity, jež nemohou být důvodem pro udělení azylu podle zákona o azylu, který dopadá na specifické (resp. kvalifikované) životní situace cizinců usilujících o mezinárodní ochranu. Z těchto úvah krajského soudu je tedy zřejmé, že daný žalobní bod krajský soud neshledal důvodným, i to, jaké úvahy jej k tomuto závěru vedly. Totéž lze říci o žalobní námitce týkající se doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. I možnost udělení doplňkové ochrany stěžovatel opíral (pouze) o hypotetickou obavu z nebezpečí vážné újmy, jež by jeho rodině (opět bez individualizace na osobní situaci stěžovatele) hrozila v případě (jeho!) návratu a jež spočívá v obecném riziku teroristických útoků ze strany PKK, zesíleného (bez uvedení potřebné souvislosti) nestabilní situací v sousední Sýrii a nespecifikovanými protivládními demonstracemi ve větších tureckých městech. Totožná tvrzení uplatnil žalobce již v řízení před žalovaným, který na ně přezkoumatelným způsobem odpověděl.

[16] V této souvislosti stěžovatel namítl, že rok staré zprávy, z nichž žalovaný vycházel, nemohou být s ohledem na rychle se měnící situaci v regionu považovány za relevantní. I na tuto námitku krajský soud, byť stručně, reagoval. Uvedl, že je naopak za aktuální považuje, a zdůraznil přitom, že v Turecku aktuálně žádný ozbrojený konflikt neprobíhá, ani nehrozí konflikt se sousedními státy, jako např. se Sýrií. Konečně krajský soud stručně odpověděl i na žalobní bod týkající se možnosti vnitřního přesídlení s tím, že žalobce tuto možnost objektivně má, když se sám vyjádřil, že ve své vlasti často a bez problémů cestoval. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že napadený rozsudek krajského soudu neopomněl vypořádat žalobní body, jeho závěr o jejich nedůvodnosti je z napadeného rozsudku zřejmý a zřejmé je i to, jakými úvahami byl krajský soud veden.

[17] Jakkoli je tedy odůvodnění napadeného rozsudku (resp. jeho argumentační část) poměrně stručné, není ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nepřezkoumatelné, protože Nejvyšší správní soud mohl napadený rozsudek přezkoumat i z hlediska jeho věcné správnosti.

[18] Stěžovatel upozorňuje na zhoršení bezpečnostní situace v Turecku a zároveň kritizuje, že si žalovaný neobstaral dostatečně aktuální zprávu o této situaci a o zemi původu obecně. Žalovaný však vycházel především z výpovědi žalobce, která neobsahovala jedinou zmínku o konkrétním ohrožení jeho osoby. Stěžovatel přímo uvedl, že ani on ani jeho rodinní příslušníci nebyli teroristickými akcemi a činností PKK přímo či nepřímo zasaženi. Informace uvedené stěžovatelem porovnal žalovaný s dostupnými informacemi o zemi původu a o organizaci PKK, ze kterých nikterak nevyplývalo, že by měl stěžovatel důvod pociťovat důvodnou obavu z pronásledování. Ke stejnému závěru správně dospěl i krajský soud. Nejvyšší správní soud zde navíc uvádí, že pouhá nespokojenost

pokračování

s bezpečnostní situací v zemi původu ani obecný strach z terorismu nemohou být relevantními důvody pro udělení azylu, jak výstižně konstatoval Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 30. 4. 2002 č. j. 6 A 709/2001: „i v moderních, nesporně demokratických státech s vysokou úrovní právní kultury se běžní občané stávají cílem masových ozbrojených útoků náboženských nebo politických extrémistů a právem se mohou v některých zemích či oblastech cítit ohroženi. Tento fakt je ovšem prakticky pojmovým znakem terorismu jako násilného a ozbrojeného projevu politického a náboženského extremismu, ale není azylově významným pronásledováním.“

[19] Stěžovatel uváděl, že pocit nebezpečí vychází i z hrozby konfliktu se Sýrií a ze souvislosti s občanskou válkou, která v Sýrii probíhá. Žalovaný ve svém napadeném rozhodnutí správně uvedl, že obava z hrozícího konfliktu je pouze stěžovatelovým dojmem bez opory v realitě. Přestože lze vztahy mezi oběma zeměmi označit za napjaté, otevřený vojenský konflikt mezi Tureckem a Sýrií v současné době neprobíhá, ani nehrozí. Nejvyšší správní soud nepochybně, že současné politické napětí mezi Tureckem a Sýrií i vnitřní konflikt na území sousedního státu může v obyvatelích Turecka vyvolávat zvýšený neklid a pocit nebezpečí, nicméně tomuto pocitu jsou vystaveni všichni obyvatelé Turecka bez rozdílu a pro řešení takových pocitů je na místě případně využít možnosti vnitřního přesídlení. Úvaze krajského soudu, že mezinárodní ochrana poskytovaná podle zákona o azylu dopadá na jiný okruh životních případů a že stěžovatelem nastíněné obavy nelze podřadit pod žádný z důvodů pro udělení azylu či doplňkové ochrany, tak nelze nic vytknout.

[20] V souvislosti s tvrzením o hrozícím ozbrojeném konfliktu stěžovatel uvedl, že svou vlast opustil proto, aby se vyhnul účasti v něm, která pro něj jako pro vojáka, absolventa základní vojenské služby, byla jistá. I toto tvrzení je však na první pohled zcela hypotetické a váže se k obecné obavě z případného budoucího ozbrojeného konfliktu a k možnosti povolávání vojenských záloh. Stěžovatel zjevně aktuálně nečelí žádné bezprostřední výzvě, jež by ho nutila obléci vojenskou uniformu, neboť sám tvrdí, že základní vojenskou službu již absolvoval. Jak bylo uvedeno výše, v současné době navíc na území Turecka neprobíhá otevřený vnější ani vnitřní konflikt, a proto není tato stěžovatelova obava azylově relevantní. Na závěr lze ještě dodat, že občasné konflikty s teroristickými frakcemi na území Turecka řeší profesionální turecká armáda a nikoli branci. Tuto informaci ostatně uvedl i žalovaný ve svém vyjádření k žalobě i k této kasační stížnosti a nebyla stěžovatelem nijak rozporována.

[21] Jako další důvod odchodu ze země původu stěžovatel uvedl, že s rodinou žije poblíž města Erzincan, kde mají blízko v horách tábory kurdští teroristé a kde dříve docházelo k velkému množství ozbrojených střetů. K tomu žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že okres, ve kterém stěžovatel podle svých slov s rodinou bydlí, se nenachází v oblasti se silnějším zastoupením kurdské menšiny. Stěžovatel navíc sám tvrdí, že k ozbrojeným střetům docházelo v minulosti a on ani jeho rodinní příslušníci nebyli nikdy akcemi teroristických skupin jakkoli zasaženi. Krom toho z nanejvýš aktuální výroční zprávy Human Rights Watch ze dne 21. 1. 2014 vyplývá, že mezi vládou Turecka a PKK je zachováno příměří a za celé období roku 2013 nebyla hlášena úmrtí ani na jedné straně (<http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/turkey>).

[22] Ohledně aktivit PKK v okolí stěžovatelova bydliště v zemi původu byla stěžovatelem vznesena i další obava, kterou představoval strach z únosu. Stěžovatel zde prohlašoval, že je ohrožen více než ostatní obyvatelé okolí města Erzincan, protože mezi příslušníky jeho rodiny jsou učitel a imám, přičemž teroristé údajně nemají rádi především Turky pracující pro stát. V souvislosti s tímto tvrzením žalobce uvedl, že zaměstnanci státu tvoří sociální skupinu a příslušnost k ní zakládá odůvodněný strach z pronásledování soukromými osobami, resp. teroristy z PKK [ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu]. Nejvyšší správní soud se v minulosti zabýval definicí sociální skupiny a v rozsudku ze dne 19. 5. 2004 č. j. 5 Azs 63/2004-60 ji definoval takto: *„Určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotýčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu; rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotýčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu.“* Z uvedené definice vyplývá, že zaměstnanci státu nejsou samostatnou sociální skupinou. Navíc jak správně poukázal žalovaný, sám stěžovatel do této sociální skupiny nepatří, protože on sám státním zaměstnancem není. Nejvyšší správní soud ve shodě s žalovaným a krajským soudem konstatuje, že samotný fakt, že mezi jeho rodinnými příslušníky je učitel a imám, ještě nezakládá odůvodněnou obavu z pronásledování jeho osoby, protože takový důvod není podřaditelný pod žádný z důvodů v rámci ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.

[23] Nejvyšší správní soud se při zkoumání námitek vztahujících se k lokalitě bydliště stěžovatele zabýval i možností řešit tyto obavy vnitřním přesídlením. Stěžovatel v doplnění žaloby uvedl, že možnost vnitřního přesídlení musí být posuzována z hlediska relevantnosti a rozumnosti, přičemž žalovaný se omezil jen na konstatování, že turečtí občané nejsou omezováni ve svobodě pohybu po území státu, a proto je vnitřní přesídlení možné. Žalovaný v této souvislosti upozornil na výpověď stěžovatele, podle které on sám často cestoval do Antaliye a Istanbulu, přičemž v posledním případě zůstal v Antaliyi tři týdny a vyřídil si cestovní doklad. V rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 40/2009-74 ze dne 28. 7. 2009 byla mimo jiné vytyčena kritéria, která musí být naplněna při zkoumání možnosti vnitřního přesídlení, a to takto: *„...je nutné posoudit čtyři kritéria: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele.“* Bez dalšího je možné konstatovat, že všechna kritéria jsou zde naplněna, neboť stěžovatel spojuje nastíněné obavy z pronásledování pouze s místem svého bydliště v zemi původu, a zároveň sám potvrdil, že pro něj nebyl problém cestovat či pobývat ve větších tureckých městech i delší dobu.

[24] Obava z pronásledování stěžovatele ze strany PKK je tedy zcela nepodložená. Stěžovatel není příslušníkem (ostatně pouze teoretické) sociální skupiny zaměstnanců státu,

pokračování

aktuální zprávy o bezpečnostní situaci v oblasti nenasvědčují zvýšené aktivitě teroristických frakcí v oblasti města Erzincan a bylo prokázáno, že k eliminaci pocitu nebezpečí mohlo být využito vnitřního přesídlení.

[25] Mezinárodní ochrana podle zákona o azylu dopadá na životní situace, které jsou odlišné od té stěžovatelovy. Ostatně i samotná prvotní pohnutka k podání žádosti o azyl nenasvědčuje potřebnosti jeho udělení. Z pohovoru se stěžovatelem ze dne 12. 10. 2012 vyplývá, že využil institutu žádosti o udělení mezinárodní ochrany především z toho důvodu, že se mělo jednat o nejrychlejší způsob vyřízení pobytového oprávnění („*Na otázku proč z Turecka vycestoval právě takovým způsobem, odpověděl, že je těžké získat vízum a kdyby věděl, že ho dostane, počkal by klidně i rok, ale protože to nebylo jisté, zvolil tuto cestu. Že by nedostal vízum si myslí proto, že mu V. řekla, že když si požádá o vízum, může to trvat třeba rok, ale když přijede nelegálně, bude to hned. ... Žadatel uvedl, že chtěl rychle odjet ze země a V. mu řekla, že vízum trvá dlouho, ale může v ČR požádat o azyl, což buď vyjde nebo ne.*“) Zcela evidentně nebyl stěžovatel v takové situaci, kdy by nezbytně potřeboval okamžitě opustit Turecko, protože sám připouští, že by klidně počkal i rok. Institutu žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo v tomto případě zjevně využito proti jejímu smyslu a účelu.

[26] Zákon o azylu zná několik dalších důvodů, pro které lze žadateli udělit mezinárodní ochranu, stěžovatel však v doplněné žalobě uplatnil pouze námitky týkající se § 12 a 14a, a ani v kasační stížnosti nic, co by se týkalo jiných důvodů mezinárodní ochrany, netvrdil, takže není prostor zabývat se případnou možností azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 nebo humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

[27] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost nedůvodnou, pročez ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

IV. Náklady řízení

[28] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný měl ve věci úspěch, podle obsahu spisu mu však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[29] Usnesením ze dne 19. 6. 2013 č. j. 6 Azs 18/2013-10, tedy v řízení o kasační stížnosti proti prvnímu rozsudku krajského soudu, ustanovil Nejvyšší správní soud žalobci právní zástupkyni JUDr. Annu Doležalovou, MBA, advokátku. Jak Nejvyšší správní soud ve zmíněném usnesení uvedl, z jeho rozsudku č. j. 4 Azs 6/2010-42 ze dne 22. 4. 2010 vyplývá, že ustanoví-li soud v řízení o kasační stížnosti účastníku řízení zástupce (§ 105 odst. 2 ve spojení s § 35 odst. 8 s. ř. s.), takto ustanovený advokát zastupuje účastníka i v dalším řízení o žalobě před krajským soudem poté, co bylo původní rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem zrušeno. Ve smyslu § 35 odst. 8 věty poslední s. ř. s. pak toto ustanovení platí i pro řízení o další kasační stížnosti.

[30] Ustanovené právní zástupkyni stěžovatele tak podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, odměna za jeden úkon právní služby ve výši 3 100 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč za jeden úkon, tedy celkem 3 400 Kč. V dané věci ustanovená advokátka uplatnila dva úkony právní služby, a to úkon podle § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu (další porada s klientem přesahující jednu hodinu) a úkon podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (písemné podání, tj. kasační stížnost); advokátka uvedla, že není plátkyní daně z přidané hodnoty. Za uvedené dva úkony právní služby jí tedy náleží částka 6 800 Kč, která jí bude ve stanovené přiměřené době vyplacena na její bankovní účet.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. září 2014

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně

s
e
n
á
t
u